

Õiguskantsleri Kantselei

Teie 28.01.2021 nr

Meie 02.03.2021 nr 16-5/210369/2101314

Lapsendamissaladus

Austatud avaldaja

Kirjutasite õiguskantslerile, et seadus ei võimalda Teil leida oma lapsendatud venda. Sotsiaalkindlustusamet selgitas Teile, et lapsendatu saab küsida andmeid oma bioloogilise pere kohta, kuid vastupidi mitte.

Lapsendamise andmeid kaitseb lapsendamissaladus, mille eesmärk on tagada lapse, vanema ja lapsendaja eraelu kaitse ([perekonnaseaduse \(PKS\) § 164 lg 1](#)). Sellega kaitstakse last, lapsendajat ja lapse bioloogilisi vanemaid lapsendamisinfo nende tahte vastase avaldamise eest. Lapsendamissaladusega on kaitstud lapsendatud lapse identiteet. On arusaadav, et lapsendamine puudutab kõiki pereliikmeid, kuid seadus kaitseb eeskätt lapsendatud last, tema bioloogilisi vanemaid ja lapsendajaid, kuna nende elu mõjutab lapsendamine kõige rohkem.

Õiguskantsler on [leidnud](#), et põhiseaduspäraselt tõlgendades ei keela perekonnaseadus lapsendajal või lapsendatul lapsendamise infot jagada. Ametnik saab aga lapsendamise andmetele ligi üksnes siis, kui see on vajalik ametiülesannete täitmiseks (PKS § 164 lg 5): näiteks siis, kui lapsendatu küsib lapsendamise kohta. Ometi saab ka sel juhul avaldada lapsendatule infot tema bioloogiliste vanemate, vanavanemate ning õdede ja vendade kohta üksnes siis, kui need inimesed on selleks oma nõusoleku andnud (PKS § 164 lg 7).

Mõistan inimlikult Teie soovi oma vend üles leida. Määrav on aga just lapsendatu tahe, sest lapsendamine on tema lugu ja tema identiteedi alus. Üksnes lapsendatu ise saab öelda, kas ta soovib bioloogiliste sugulaste sekkumist oma ellu. Kui lapsendatu pole Sotsiaalkindlustusametile oma soovist märku andnud, pole ametnikel paraku õigust ega võimalust bioloogilise pere liikmeid temaga kokku viia.

Soovi korral võite võtta ühendust MTÜ-ga [Oma Pere](#), kes on toeks nii lapsendatutele kui ka nende lähikondsetele. Ühing peab ka Facebooki gruppi, mis ühendab oma juuri ja lähedasi otsivaid inimesi.

Loodan, et neist selgitustest on abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Andres Aru

laste ja noorte õiguste osakonna juhataja-õiguskantsleri nõunik
õiguskantsleri volitusel

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee